

Dünya Ziraat Alanlarını Genişletme Faaliyetleri

Birleşik Devletler istatistiklerine göre halen dünya topraklarının sadece %9'undan istifade edilmektedir. Diğer bir deyişle tarım yapılan alanlar ancak dünyadaki toprakların %9'unu kaplamaktadır. Bu rakam ekili ve dikili toprakların hepsini ihtiva etmektedir. Münhasıran tarla ziraati alanları ise %7.5'u teşkil etmektedir.

Ekili-dikili toprakların kapladıkları alan muhtelif memleketlerde değişik nispetlerde. Meselâ, Nigaragua, Honduras ve diğer Lâtin Amerika memleketleri ile Kanada, Norveç, Afganistan, Mısır, Cezair, Sudan, Yeni Zelanda, Avustralya ve Afrikanın birçok memleketlerinde ziraat alanları memleket yüzölçümünün %5'inden de az bir yer kaplamaktadırlar. Buna mukabil, Puerto Rico, Almanya, Çekoslovakya ve Hindistanda bu nispet %40-50 arasındadır. Polonya, İtalya, Danimarka ve Macaristan, yüzölçümlerinin %50'sinden fazla bir alanı eken nadir ziraat memleketlerinin başındadırlar. Memleketimizde bu nispet bugün %20 civarındadır.

Görülüyor ki dünyanın ziraat alanları pek geniş yerler kaplamamaktadır. Halbuki, dünya nüfusu gittikçe çoğalmakta, dolayısıyla bu mahdut ziraat alanlarının vazifesi de gittikçe artmaktadır. Filhakika, dünya nüfusunun, gerek artış, gerek kullanma kapasite ve çeşitlerinin değişmesiyle muhtelif toprak ürünlerini istihlak miktarı da artmaktadır. Artan bu ihtiyacı karşılamak için insanlar eskiden beri gayretlerini iki yolla toplamış bulunmaktadırlar. Bunlardan biri, mevcut ziraat alanlarından alınan verimi yükseltmek. Bir kısım coğrafyacı ve ziraatçıların Entansiv ziraat adını verdikleri bu tipte azami verim baş parola halindedir. İkinci yol ise, istifade edilmeyen araziye ziraat alanları haline getirmektir.

Ziraat sahalarının genişletilmesinde birçok sahalarda karşılaşılan başlıca problem «su azlığı» veya «su fazlalığıdır». Filhakika, yeryüzünde geniş alanlardan bataklık oldukları için istifade edilememektedir. Diğer taraftan bir kısım geniş alanlarda da, kâfi derecede su mevcut olmadığı için istifade edilememektedir.

Bu iki tip bölgelerden faydalanma imkânları genişletilirken, deniz kıyılarında bulunan memleketler bir yandan da topraklarını denize doğru ilerletmekte ve yeni yeni ziraat alanları kazanmaktadırlar. Bu neviden çalışmaların yapıldığı memleketlerin klasik misali şüphesiz Hollandadır. Ta Ortaçağdan beri gölleri kurutmaya başlamış olan Hollandalılar, zamanla tekniğin ilerleyip, verimli ve güçlü pompalar temini mümkün olunca, bu işin üstadı haline gelerek 19 uncu asrın ortasında Haarlem Gölünü ziraat sahası haline sokarak geniş bir arazi kazandılar. Birinci Dünya Harbini müteakip, ziraat alanlarını %10 arttıracak yeni bir kurutma teşebbüsüne (Zuider Zee'nin kurutulması) girişen Hollandalılar, İkinci Dünya Harbinin tahribatına rağmen neticeye ulaşmış gibidirler.

Tabii şartlarla eskiden beri mücadele ederek geniş sahalarda galibiyet kazanan memleketlerden biri de Fransadır. Batı kıyılarındaki tarlalar ve meyvalıklar için yer değiştiren kumulların büyük bir tehlike olduğu bu memlekette, senelerce tetkiklerden sonra açılan mücadele insanın galebesiyle neticelenmiştir. Filhakika, kıyıya

paralel, kuvvetli köklü nebatlardan müteşekkil koruyucu şeritler meydana getiren Fransızlar, hem kumların ilerlemesini durdurtmuşlar, hem de şeritler gerisindeki araziyi ıslah ederek ziraat sahaları haline sokmuşlardır.

İkinci Dünya Harbi esnasında ve sonra ziraat sahalarını genişletmeye bilhassa önem vermiş olan memleketlerden biri de İngilteredir. Geniş bataklıklar kurutulularak verimli sahalar haline getirilmiştir. Bu konuda geniş faaliyetler devam edegelmekte olan İtalyada, programlı bir şekilde ziraat alanlarını genişletme teşebbüsleri 1870 de başlamıştır. İkinci Cihan Harbinden bir yıl evvel, o zamana kadar işe yaramıyan iki milyon dönümlük arazi ziraat alanlarına ithal edilmiş, bir o kadarının da ilk hazırlama safhası bitmiş bulunuyordu.

Halen, Marshall Plânından geniş bir şekilde istifade etmekte olan İtalyanlar, bütün gayretlerini su baskınlarını önleyecek tedbirlere, bataklıkların kurutulmasına ve nihayet 330.000 lik bir çiftçi nüfusu kütlesini elektrik enerjisine ve yarım milyona yakın bir çiftçi kütlesini de içecek suya kavuşturacak faaliyetlerde toplamış bulunmaktadırlar. Bunlara ilâveten halen ziraat yapılmakta olan 6 milyon dönüme yakın arazide mevcut eski tesislerin ıslahı ve genişletilmesi ayrı bir program halinde yürütülmektedir.

10 yıllık bir çalışma plânı ile ziraat alanlarını genişletme ve ıslaha başlıyan Batı Almanya, bu suretle Emsland mntakasında ziraat alanlarını %40 daha verimli bir hale getirileceğini hesap etmiştir.

Yugoslavya, yakın zamanlarda taşmaları önleyecek tedbirler almakta olduğu gibi, bir yandan da kurak bölgelerini sulayarak ziraate yarar bir hale getirmektedir. Yunanistanda İkinci Dünya Harbinden evvel başlamış olan çalışmalar harb yıllarında durmuşsa da şimdi süratle ilerlemektedir. Merkezi ve Doğu Makedonya, Tesalya ve Peloponez bölgeleri ele alınan başlıca bölgelerdir.

Su basmalarını ve toprak aşınımını önleyecek tedbirlerle ziraat alanlarını ıslah ve genişletmeye çalışan memleketler arasında Latin Amerika memleketlerinin önemli bir yeri vardır. Meksika'da 1926 ile 1946 yılları arasında inşa edilen sulama tesisleri ile 1 milyon dönümlük arazinin sulanması temin edilmiştir. Bu durumun gerçekleşmesi için çalışmaların son altı yılında hükümet yıllık bütçenin %10'unu bu işe tahsis etmişti. Sulamayı istihsalde istikrar temin edecek başlıca çare gören Meksikalılar 1947 den itibaren 1 milyon dönümlük yeni bir sahayı sulayacak tesislerin inşasına daha giriştiler. Bugünlerde sonu alınmak üzere olan bu inşaat faaliyetleri Papalpacan ve Tepalcatepec bölgelerinde bulunmaktadır. Papalpacan vadisi her sene sel felâketine uğrayan, toprak aşınımının şiddetle faaliyette bulunduğu kurak bir vadedir.

Venezüella, Ekvator ve Kolumbiyada da geniş sahaları sulayacak sulama tesisleri inşaatı süratle ilerlemektedir. Arjantin dört yıllık bir sulama tesisleri inşa plânı ile bir milyon dönüme yakın araziye sulama teşebbüsüne girişmiştir. Şimdiye kadar birçok küçük sulama tesisleri ile oldukça geniş sahaların sulanabildiği Brezilyada, halen kuraklık yüzünden hiç istifade edilmeyen geniş alanların (Poligono das Secas) sulanmasını mümkün kılacak olan büyük sulama tesislerinin inşasına başlanmıştır. Sulama için Sao Francisco nehri kullanılacaktır.

Rusyada da yakın yıllarda ziraat alanlarının genişletilmesini hedef tutan faaliyetler artmaktadır. Bu geniş memlekette İkinci Dünya Harbinden evvel 45 milyon dönümlük alan sulanmaktaydı. Harb başlamadan evvel bu alanlara 7.5 milyon acrık

yeni sahalarda ilâve edilmişti. Harbi müteakıf tatbik edilmeye başlanan Beş Yıllık Plân (1946-1950) çalışmaları Ukraynada sulama sayesinde 1 milyon acırlık bir alanda ziraat yapılmasını mümkün kılmıştır. 1950 yılından sonra da yeni plânlarla Kırım ve bütün Ukraynada geniş arazilerin sulanmasının teminine çalışılmaktadır.

Topraktan faydalanma yolunda yapılan çalışmaların şüphesiz en muazzamları Amerika Birleşik Devletlerinde yapılmaktadır. Filhakika, her şeyden evvel Toprak Muhafazası'na çok önem veren bu memleket bir yandan bu yolda ilmi çalışmalar yaparak tedbirler alırken, bir yandan da sulama tesisleri ile hem su taşmalarına büyük ölçüde mâni olmuş, hem de geniş alanların sulanmasını temin etmiştir. Bugün Amerika Birleşik Devletlerinin batısında 110 milyon'a yakın genişlikte arazi Devlete ve hususî şirketlere ait sulama tesisleri tarafından sulanmaktadır.

Dr. Erol Tümertekin

